

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2025

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2024	Basis-budget 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt		4.041	1.797	
Forskning og forsøg				
68	Samdyrkning af konsumafgrøder	955	890	\$6
69	Forsøgsplatform for produktion af økologiske kartofler – stabilitet og udvikling	732	784	\$16
70	Pea yield stability, taste, and quality – potential of old cultivars for increased organic pea production (PEAS & LOVE)	190	123	\$16
-	Sunde og velsmagende økologiske bælgfrugter til konsum	724	-	
-	Plantebaseret gødning til plantebaserede fødevarer	753	-	
-	Mere økologisk frugt og grønt: En robust produktion af fødevarer	-		
-	Lokalt producerede økologiske nødder	-		
Forskning og forsøg i alt		3.354	1.797	
Rådgivning				
-	Regenerativt landbrug til videreudvikling af økologisk planteproduktion	687	-	
Rådgivning i alt		687	0	
Aarhus Universitet i alt		781	0	
Forskning og forsøg				
-	Resistens mod den alvorlige svampesygdom sortrust i økologisk dansk hvede.	781	-	
-	Hestebønners ernæringsværdi og udnyttelse i økologisk produktion	-		
-	Boghvedes egnethed og kvalitet til økologisk fødevareproduktion	-		
Forskning og forsøg i alt		781	0	
Puljen i alt		4.822	1.797	

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2025

Pulje – Plantebaserede fødevarer

Note 68. Samdyrkning af konsumafgrøder Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at udvikle en plantebaseret, økologisk landbrugsproduktion med forbedrede muligheder for samdyrkning af arter og sorter til konsum med henblik på styrket robusthed og dyrkningssikkerhed i produktionen. Ved at identificere og afprøve blandinger af arter og sorter, som egner sig til samdyrkning af konsumafgrøder samt at støtte udviklingen af sorteringsteknikker, som kan adskille høstprodukterne.

Projektets aktiviteter de første år har været indsamling af praksisnær viden gennem studieture og spørgeskemaundersøgelser samt videnskabelig gennemgang af tilgængelig litteratur på området. Resultaterne af disse tre spor danner grundlaget for de screeningsforsøg, som i den kommende projektperiode skal afprøve de samdyrkede blandinger under danske forhold. Sideløbende faciliteres og accelereres den fortsatte udvikling af oprensings- og sorteringsanlæg, som kan håndtere og sortere det høstede blandsæd i dets fraktioner, uden at det går ud over kvaliteten som konsumafgrøde. Projektet har i hele projektperioden en bred kommunikationsindsats og vil udkomme med praksisnære dyrkningsvejledninger og inspirationskatalog i slutningen af projektperioden samt løbende blive formidlet på kongresser, i fagmedier, i video og på sociale medier.

Det forventes, at projektets resultater i høj grad bliver taget i anvendelse af primærproducenter af etårige konsumafgrøder, hvilket vil lede til en øget selvforsyning med proteinafgrøder til humant konsum i Danmark samt en større viden om oprensning og processering efter høst.

Note 69. Forsøgsplatform for produktion af økologiske kartofler – stabilitet og udvikling Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet med projektet er at øge produktionen af økologiske kartofler ved at forbedre rentabilitet og kvalitet samt at styrke udviklingen og vidensdelingen i den økologiske primærproduktion. Der oprettes en videnskabeligt funderet forsøgsplatform på bedriftsniveau, som inddrager erfarne og innovative økologiske kartoffelavlere. Projektet danner grundlag for afprøvning og undersøgelse af problematikker i produktionen af danske, økologiske kartofler. Dette skal bl.a. sikre basis for videnskabelig- og forsøgsbaseret rådgivning. Projektet består af i alt fire arbejdsplaner (AP). I AP1 bliver der lavet en opdateret analyse, som beskriver den nuværende produktion af økologiske kartofler. Dette skal støtte fundamentet for undersøgelse af fremtidens problematikker, til brug i AP3, samt give et billede af de barrierer, som begrænser eller udfordrer produktionen hos danske kartoffelavlere. I AP2 fortsætter arbejdet med forsøgsavlergruppen bestående af to avlere (Gram Slot og Eskil Romme), SEGES Innovation, Teknologisk Institut og Innovationscenter for Økologisk Landbrug. De deltagende kartoffelavlere bliver inddraget i storskala forsøg (OnFarm Plus). I AP3 bliver der etableret to til tre OnFarm Plus forsøg hos hver af de respektive forsøgsværter. De får monteret udbyttemålere på deres kartoffeloptagere, så der kan registreres præcise, georefererede udbyttemålinger. Forsøgsserierne bliver udarbejdet i løbet af foråret med en bottom-up tilgang, så kartoffelavlerne får ejerskab til den nye viden. I AP4 vil projektets resultater årligt blive afleveret i Landsforsøgene, i populærartikler og som indlæg på de årlige økologiske kartoffelarrangementer.

På kort sigt (3-5 år) forventes det, at det økologiske areal med kartofler vil stige med 20-30 %, hertil at det gennemsnitlige udbytniveau vil stige med 5-10 % på samme input og dermed sikre et øget økonomisk mer-udbytte efter sortering og fragt på 2.200-4.400 kr. pr. ha (205 hkg. pr. ha á 215 kr. pr. hkg.). På langt sigt forventes der en mere robust og bæredygtig produktion af kartofler, hvor der er fokus på det sunde sædskifte med en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Note 70. Pea yield stability, taste, and quality – potential of old cultivars for increased organic pea production (PEAS & LOVE)

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet med projektet er at realisere det enorme potentiale, der er i gamle ærtesorter og herved gøre økologiske ærter af høj kvalitet og med god smag tilgængelige som fødevarer, samt sikre en profitabel og stabil produktion af ærter hos den økologiske landmand.

Målet er at udnytte det store potentiale i gamle ærtesorter til produktion af modne ærter til konsum og implementere dyrkningen af de bedst egnede sorter hos de økologiske landmænd. Projektet er en medfinansiering af Innovationscenter for Økologisk Landbrugs aktiviteter i et forskningsbaseret Organic RDD7-projekt, der ledes af Københavns Universitet (KU). Innovationscenter for Økologisk Landbrug gennemfører markforsøg i udvalgte sorter fra en population af 300 gamle

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2025

Pulje – Plantebaserede fødevarer

ærtesorter og formidling fra det samlede projekt, herunder gennemførelse af feltdage i 2024. Udvælgelsen af ærtesorter sker af KU på basis af væksthushorsøg samt markforsøg, der skal belyse genotypiske forskelle i rodvækst og -udvikling, samt hvordan disse parametre påvirkes af tørke, og hvordan det hænger sammen med plantens tørketolerance. Endvidere vil effekten af forskellige gødningsstrategier på jordens frugtbarhed og rodknoldenes N-fiksering blive undersøgt. Samdyrkning med korn vil desuden blive undersøgt i marken med henblik på at forbedre høst af ærter. Endelig vil genotypebestemmelse af de gamle ærtesorter blive udført ved hjælp af genomsekventering, mens fænotypebestemmelse vil blive belyst ved markforsøg. De udvalgte sorter vil blive testet i økologiske landsforsøg for at vise deres dyrkningsegenskaber under økologiske forhold. Der vil også blive gennemført økologiske landsforsøg med gødskning af sorterne.

I projektets sidste år vil der blive lavet større plots med et mindre antal sorter, hvor landmandens maskiner anvendes for at demonstrere dyrkningsegenskaberne. Projektet forventes at bidrage til en forøgelse af det økologiske ærteareal i Danmark fra det nuværende 2.465 ha. til 10.000 ha i 2026, med en øget andel af ærter til humant konsum.